

Леонтьєва Валерія Сергіївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

науковий керівник:

Миرونюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ УКРАЇНИ З ДІТЬМИ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Профілактика злочинів, учинених неповнолітніми, у всі часи залишається гострою проблемою для правового суспільства. Злочини, що вчиняються неповнолітніми, характеризуються, як правило, загальнокримінальною спрямованістю й поєднуються з особливою зухвалістю, демонстрацією неповаги до моральних засад і звичаїв суспільства. В окремих випадках злочини вчиняються у вигляді пустощів, що має наслідком високу латентність таких правопорушень. Отже, реальні масштаби дитячої злочинності в неповному обсязі відображаються в статистичних даних і є некараними, через що існує ймовірність рецидиву. Неповнолітні, через свої психологічні особливості, зумовлені формуванням особистості у віці 14–16 років, вважаються найбільш уразливими, тому на них можна чинити як негативний, так і позитивний вплив. Отже, вікові особливості зумовлюють ефективне застосування до них засобів профілактики та запобігання вчиненню правопорушень [1, с. 69].

Із метою досягнення позитивних результатів своєї діяльності з дітьми-правопорушниками працівники ювенальної превенції використовують різні методи. Злочини, що вчиняються неповнолітніми, характеризуються, як правило, загальнокримінальною спрямованістю й поєднуються з особливою зухвалістю, демонстрацією неповаги до моральних засад і звичаїв суспільства. В окремих випадках злочини вчиняються у вигляді пустощів, що має наслідком високу латентність таких правопорушень. Отже, реальні масштаби дитячої злочинності в неповному обсязі відображаються в статистичних даних і є некараними, через що існує ймовірність рецидиву. Неповнолітні через свої психологічні особливості, зумовлені формуванням особистості у віці 14–16 років, вважаються найбільш уразливими, тому на них можна чинити як негативний, так і позитивний вплив. Отже, вікові особливості зумовлюють ефективне застосування до них засобів

профілактики та запобігання вчиненню правопорушень [1, с. 69].

Ми можемо визначити основні методи роботи, що застосовують у діяльності працівники ювенальної превенції з дітьми, які вчинили правопорушення, а саме: бесіду, опитування, спостереження, анкетування, лекції, інформаційно-просвітницьку роботу, переконання, наочний приклад, залучення дітей до корисної діяльності. Для досягнення позитивних результатів своєї діяльності до співпраці залучаються вчителі, психологи, духовенство, працівники служби у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, громадські організації та засоби масової інформації.

Зокрема, С. Якимова до специфічних методів вивчення неповнолітніх правопорушників зараховує метод спостереження, метод вивчення, метод бесіди, біографічний метод, метод експерименту, метод експертних оцінок. За результатами вивчення особистості неповнолітнього зараховує такі спеціальні методи індивідуальної профілактики, як метод формування суспільної свідомості, метод прикладу, метод формування навичок соціально корисної поведінки, метод передачі інформації, метод переконання [2, с. 539-540].

Під час загальнопрофілактичних заходів у дитячих колективах, що зазвичай проводяться у формі лекції, бесіди, пояснення й навіть диспуту, інспектор ювенальної превенції може виступати в ролі впливового вихователя, авторитетна думка якого з великою ймовірністю буде взята до уваги вихованцями різного віку. Отже, виховна роль поліцейського у формуванні законослухняного молодого покоління є беззаперечною. Однак для ефективного проведення заходів загальної профілактики з дітьми, окрім досвіду і знань у сфері правоохоронної діяльності, ювенальному поліцейському необхідні теоретичні та практичні знання з педагогічних дисциплін [2, с. 80]. Підтримуючи думку Г. Карпеченкова, ми вважаємо, що інспектори ювенальної превенції повинні буди всебічно обізнані, окрім юридичних знань, мають володіти знаннями в галузі психології та педагогіки й використовувати здобуті навички в роботі.

Ми вважаємо, що притягнення батьків або осіб, що їх замінують, до адміністративної відповідальності необхідно залишити; таке застосування чинного законодавства справляє непрямий виховний вплив на неповнолітніх і вказує батькам на прогалину у вихованні, завдяки чому здійснюється профілактика вчинення дітьми правопорушень, у тому числі повторних.

Для підлітків вагомим є наочний приклад, тому негайне реагування на порушення чинного законодавства з боку державних органів і суспільства призводить до розуміння молоддю особою цінності права та невідворотності покарання за його недотримання [3, с. 520].

Отже, будь-який вид профілактичної роботи буде ефективним у разі дотримання низки умов: урахування вікових та індивідуальних особливостей; комплексного застосування методів соціально-педагогічного впливу; використання різних діагностичних методик і соціально-культурних технологій реабілітації; інтеграції зусиль сім'ї, школи, установ культури й

дозвілля, центрів позашкільної роботи, громадських організацій, адміністративних і правоохоронних органів [4, с. 48].

Працівникам ювенальної превенції для досягнення позитивних результатів діяльності до співпраці необхідно залучати вчителів, психологів, духовенство, працівників служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, громадські організації та засоби масової інформації.

Під час підбору кадрів слід звертати увагу на працівників, які, окрім знань у юриспруденції, мають знання з психології та педагогіки; проводити семінари та тренінги з працівниками ювенальної превенції. А також для роботи з дітьми-правопорушниками використовувати в діяльності таку методику, як «Зелена кімната», що, на нашу думку, застосовується недостатньо.

1. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України : збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції. Харків, 2019. URL: <http://univd.edu.ua/uk/dir/1974>.

2. Якімова С. Окремі аспекти методики індивідуальної профілактики з неповнолітніми правопорушниками. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2016. № 855.

3. Ортинська Н.В. Правовий статус неповнолітніх: теоретико-правове дослідження : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2016. 691 с.

4. Денисенко А.А. Отклонения в поведении несовершеннолетних: профилактика и диагностика : учебное пособие. Одесса : Феникс, 2011. 304 с.

Лініченко Юлія Олександрівна
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Пісоцька Каріна Олександрівна
викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НЕБЛАГОПОЛУЧНА СІМ'Я ЯК ФАКТОР ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Сім'я є важливим інститутом соціалізації особистості. У сім'ї формується ставлення дитини до навколишнього світу, її світогляд, смаки, уподобання, ціннісні орієнтації, культура. Поступово формується ставлення до родини та досвід сімейного життя. Сімейне неблагополуччя негативно позначається на формуванні особистості дитини. Виховання дітей у